

शव्यम् यद्वा पुरीषशब्देन पांशुवृषा शुष्का मृड्यते तदर्हतीति पुरीषोऽग्निः मृ-
दमादायोषां कृत्वा तस्यामग्निः स्थाप्यते यतोऽतो मृदग्न्योरभेदोपचारेण मृदाहृ-
णमेवाग्न्याहृणमित्यभिप्रायेण पुरीषमग्निमाहरेत्युच्यते अयं चोपचारोऽग्निचयन-
प्रकरणे सर्वत्रानुवर्तिष्यते ॥ १॥

अग्निरसि नार्यसि तया वयमग्निं शक्नेम खनितुं सधस्यऽग्रा जागतेन
हृन्दसाङ्गिरस्वत् ॥ १०॥

तमग्निरसि उषां निर्मातुं मृत्खननहेतुभूतकाष्ठविशेषोऽसि नारी असि स्त्री-
वृषा चासि यद्वा न विद्यते अग्निः शत्रुर्यस्याः सा नारी ईप् हृन्दसः खननकाले
ऽश्मादिना तव कुण्ठीभावो नास्तीत्यर्थः किं च तया युक्ता वयं सधस्ये पृथिव्या
उत्सङ्गे वर्तमानमग्निं जागतेन हृन्दसा खनितुं शक्नेम शक्ता भवेम शक्नोतेर्व्यत्य-
येन शप् अङ्गिरस्वदिति दृष्टान्तः पूर्ववत् ॥ १०॥

a. हृस्तंऽग्राधाय सविता बिभ्रदग्निं हिरण्ययीम् ।

अग्नेर्ज्योतिर्निचाय्य पृथिव्या अध्याभरत् ॥

b. आनुष्टुभेन हृन्दसाङ्गिरस्वत् ॥ ११॥

अनुष्टुब्यजुरक्ता आनुष्टुभेनेत्यादि यजुः तस्य यजुषस्त्रिष्टुप् हृन्दः । तृतीयतुर्यपाद-
योर्व्यूहेन पूर्तिः । अग्निदेवत्या । सविता प्रेरकः प्रजापतिर्हृस्ते हिरण्ययीं स्वर्णवृ-
षामग्निमाधाय स्थापयित्वा बिभ्रत् तामेव धारयन् सन् अग्नेः सम्बन्धि ज्योतिर्नि-
चाय्य निश्चित्य दृष्ट्वा पृथिव्या अधि भूमेः सकाशात् आनुष्टुभेन हृन्दसा आभरत्
आकृतवान् अङ्गिरस्वदिति पूर्ववत् ॥ ११॥

II. प्रतूर्तं वाजिन्नाद्रव वरिष्ठामनु सम्बतम् ।

दिवि ते जन्म परममत्तरिंजे तव नाभिः पृथिव्यामधि योनिरित् ॥ १२॥

का° [१६. २. १०.] अथप्रभृतींश्च प्रत्यृचं प्रतूर्तं युक्तायां योगे-योगऽइति । ऋ-
क्तेयेण प्रत्यृचमश्चगर्दभाजानभिमन्त्रयतेऽग्निर्हृस्त उपविष्ट एव ॥ अथदेवत्या आ-
स्तारपङ्क्तिः नाभानेदिष्टदृष्टा यस्या अत्यौ द्वादशकावाद्यावष्टकौ सास्तारपङ्क्तिः ।